

6de vergadering

Dinsdag 14 november 1995

Aanvang 13.30 uur

Voorzitter: Tjeenk Willink

Tegenwoordig zijn 72 leden, te weten:

Baarda, Batenburg, De Beer, G. van den Berg, J.Th.J. van den Berg, Bierman, De Boer, Boorsma, Van den Broek-Laman Trip, Cohen, Dees, Van Dijk, Van Eekelen, Eversdijk, Gelderblom-Lankhout, Van Gennip, Ginjaar, Glastra van Loon, Glasz, Van Graafeiland, Grewel, Grol-Overling, De Haze Winkelman, Heijmans, Heijne Makkreel, Hendriks, Hessing, Van Heukelum, Hilarides, Hirsch Ballin, Hofstede, Holdijk, De Jager, Jurgens, Ketting, Korthals Altes, J. van Leeuwen, L.M. van Leeuwen, Linthorst, Lodewijks, Loudon, Luijten, Luimstra-Albeda, Lycklama Nijeholt, Michiels van Kessenich-Hoogendam, Pit, Pitstra, Le Poole, Postma, Rensema, Rongen, Roscam Abbing-Bos, Schoondergang-Horikx, Schuurman, Schuyer, Staal, Steenkamp, Stevens, Talsma, Tjeenk Willink, Tuinstra, Varekamp, Ter Veld, Veling, Vrisekoop, Werner, Wiegel, De Wit, Wēltgens, Van de Zandschulp, Zijlstra en Zwerver,

en de heren Kok, minister-president, minister van Algemene Zaken, Dijkstal, vice-minister-president, minister van Binnenlandse Zaken, mevrouw Sorgdrager, minister van Justitie, de heren Ritzen, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Zalm, minister van Financiën, mevrouw De Boer, minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Jorritsma-Lebbink, minister van Verkeer en Waterstaat, de heren Wijers, minister van Economische Zaken, Van Aartsen, minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Melkert, minister

van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevrouw Borst-Eilers, minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, de heren Pronk, minister voor Ontwikkelingssamenwerking, Kohnstamm, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Van de Vondervoort, staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, mevrouw Schmitz, staatssecretaris van Justitie, de heren Vermeend, staatssecretaris van Financiën, Tommel, staatssecretaris van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, mevrouw Van Dok-van Weele, staatssecretaris van Economische Zaken, de heer Linschoten, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en mevrouw Terpstra, staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

□

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede, dat is ingekomen bericht van verhindering van het lid:

Braks, wegens verblijf buitenslands.

Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: Door het type auto's voor de deur was het mij al helder dat hier veel ministers zijn. Toch zijn ingekomen berichten van verhindering van: de minister van Defensie, wegens het bijwonen van een WEU-conferentie in Madrid; de bewindspersonen van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, in verband met de stemming over hun begroting in de Tweede Kamer, alleen voor het eerste deel van de vergadering; de staatssecretarissen van Buiten-

landse Zaken en van Defensie, wegens verblijf buitenslands.

De ingekomen stukken staan op een lijst, die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan, dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het eind van deze vergadering.)

De **voorzitter**: Op verzoek van de heer Hendriks heb ik hem benoemd tot lid van de vaste commissies voor Binnenlandse Zaken en de Hoge Colleges van Staat, voor Volkshuisvesting en voor Verkeer en Waterstaat.

Ik deel aan de Kamer mede, dat op 13 november jongstleden een geannoteerde agenda voor de bijeenkomst van de JBZ-Raad op 23 en 24 november aanstaande is aangeboden aan de Kamer. Deze agenda vermeldt onder andere twee het Koninkrijk bindende ontwerpbesluiten. Door deze krappe termijn komt het krachtens de Uitvoeringsovereenkomst ook aan deze Kamer toekomende recht van beraadslaging, waarvoor in principe een termijn van vijftien dagen is afgesproken, ernstig in het gedrang. Dat klemt te meer, omdat de Eerste Kamer zoals gebruikelijk het resultaat van het beraad ter zake in de Tweede Kamer afwacht. Voor zover bekend, zal dat resultaat pas op 22 november bekend zijn. Ik zal namens de Kamer mijn onvrede over deze gang van zaken schriftelijk aan de desbetreffende ministers kenbaar maken,

voorzitter

opdat wij tot een betere afspraak komen.

Intussen heb ik het gebruikelijke signaal afgegeven, opdat deze Kamer de mogelijkheid heeft, vast te stellen of uitdrukkelijke instemming met de overgelegde ontwerp-besluiten wenselijk is.

Aan de orde is de behandeling van de volgende voorstellen van de commissie voor de Verzoekschriften:

- **het Adres van A.O. te H., met betrekking tot een belastingteruggave (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1995-1996, nr. II);**

- **het Adres van G.M.K. te G., met betrekking tot kwijtschelding van een belastingschuld (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1995-1996, nr. III);**

- **het Adres van J.S. te H., met betrekking tot het handelen van de belastingdienst (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1995-1996, nr. IV).**

De **voorzitter**: Ik stel voor, de adviezen van de commissie te volgen.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Herziening van de Wet wapens en munitie (24107);**

- **Wijziging van de Natuurschoonwet 1928 en de Gemeentewet (verruiming fiscale faciliteiten ten behoeve van de aanleg van bossen) (24159);**

- **Afschaffing van de legitieme portie van de ascendenten (24237);**

- **Wijziging van de Wet brutering overhevelingstoelagen lonen (24285).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Wijziging van onder meer de Wet op het basisonderwijs, de Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met sociale vernieuwing (Regeling samenwerking sociale vernieuwing onderwijs) (23078);**

- **Het opnieuw vaststellen van de Wet toezicht effectenverkeer in verband met de uitvoering van de richtlijn betreffende het verrichten van diensten op het gebied van beleggingen in effecten en van de richtlijn betreffende de kapitaal-toereikendheid van beleggings-ondernemingen en kredietinstellingen (Wet toezicht effectenverkeer 1995) (23874).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde zijn **de algemene politieke beschouwingen inzake het in 1996 te voeren beleid.**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Van Leeuwen** (CDA): Voorzitter! De laatste week heeft de nationale berichtgeving in het kader gestaan van de benoeming van een nieuwe secretaris-generaal bij de NAVO. De onthutsende ontknoping zal nog lang een bittere nasmaak nalaten, niet alleen bij betrokkenen, maar ook bij velen in ons land. Ook, ongetwijfeld, bij de regering die, in de waarneming van mijn fractie, geen verkeerde behandeling kan worden verweten. Zo langzamerhand wordt het wel tijd, dat wij een goed zicht krijgen op het imago van ons land in het buitenland. Veel buitenlandse bladen blijven negatief over Srebrenica. In het kader van de drugsproblematiek heeft ons land vast en zeker bij velen een slechte reputatie. Wij roepen de regering op om in dit kader gedegen onderzoek te doen, teneinde daarna de balans te kunnen opmaken.

De echo van de politieke beschouwingen vanuit de Tweede Kamer klinkt nog steeds door. Met name **de zaak kreeg en krijgt veel aandacht: familie en gezin.** Mijn collega Heerma had groot gelijk toen hij deze kwestie centraal stelde. Hij is daarbij in goed gezelschap, ook internationaal gezien. Het blad "The Economist" zette kortgeleden in een hoofdartikel uiteen, dat "the disappearing family" desintegratie van de samenleving kan betekenen. De nieuwe labourleider Blair in Engeland noemde het gezin het fundament van een beschaafde

samenleving en de man met tot voor kort presidentsambities in de Verenigde Staten, Colin Powell, liet zich in dezelfde geest uit. Ook in ons land steun aan de stellingname van het CDA. Het lachen vanuit een aantal bankjes in de Tweede Kamer was nog maar nauwelijks verstomd, of VVD-leider Bolkestein en minister Sorgdrager gaven steun.

Welkom in de familie, denk je op zo'n moment. De waardering voor het gezin berust op het elementaire inzicht dat de opvoeding van kinderen een kerntaak is van de ouders. Het gezin is in feite een model van onze samenleving op kleine maat, op menselijke maat. Binnen een gezin leer je dat mensen, hoe verschillend vaak ook, gelijkwaardig zijn en je leert er hoe je met andere mensen moet omgaan, je leert met anderen rekening te houden en waar nodig iets voor elkaar te doen. Een gezin vormt een eenheid, waar je bij hoort en waarop je terug kunt vallen. Het was merkwaardig, dat na de discussie in de Tweede Kamer hier en daar ook weer in negatieve zin op de uitspraken over het gezin werd gereageerd. De spruitjeslucht van de vijftiger jaren zou weer aan de orde zijn.

Nu kun je wellicht met warmte terugkijken naar de tijd waarin volgens de zanger Gerard Cox geluk nog heel gewoon was, maar het moderne gezin is niet meer het gezin van de jaargang 1950. Naast het standaardmodel van moeder, vader en kinderen kennen we veel **oudergezinnen en gezinnen, waarvan de opbouw duidelijk wordt, onder meer uit de notities van het Sociaal en cultureel planbureau.** Daar gaat het dan om gezinnen waar vaders en moeders in de loop der jaren van partners wisselden en waar de echte vaders en moeders vaak in goede vriendschap als co-ouders de verantwoordelijkheid voor hun kinderen delen. Ook daar geldt de waarde van het familieverband, bepaald door de warmte, die met name voor de kinderen wordt uitgedragen.

De kinderen van al deze gezinnen hebben recht op een heldere en goede toekomst. Een nieuwe coalitie, zoals wij die sinds een jaar in ons land kennen, zou als grote uitdaging de oproep moeten aanvaarden om die toekomst helder te tekenen en in te vullen. De Troonrede is in dit verband eigenlijk teleurstellend.